

Ekologinis daržas ir sodas

Išsiaiškinksite

- Kas yra daržas ir sodas?
- Kas yra auginama darže ir sode?
- Kokia veikla vykdoma darže?

Išmokssite

- Kaip paruošti daržą sėjai.
- Kaip sodinti, prižiūrėti vaismedžius, daržoves, prieskonius, vaistažoles.
- Kaip nuimti jų derlių.

Trumpai apie stotelę.

Daržas – tai žemės sklypas, kuriame auginamos daržovės, prieskoniai, vaistažolės...

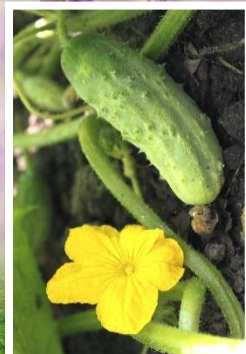
Daržovės – vienmečiai, dvimečiai ir daugiamečiai žoliniai augalai, kurių įvairios sultingos dalys vartojamos maistui. Jose yra žmogui būtinų baltymų, angliavandenių, vitaminų, mineralinių druskų ir organinių rūgščių.

Daržovės labai svarbios mityboje. Valgomos kaip atskiri patiekalai, kaip užkandžiai, bei mėsos ir žuvies patiekalų garnyrai. Jos valgomos šviežios, virtos, keptos, troškintos. Taip pat daržovės šaldomos, džiovinamos, rauginamos, konservuojamos, sūdomos. Kai kurios daržovės yra ir vaistiniai augalai, nes turi gydomųjų savybių. Iš jų farmacijos pramonėje gaminami vaistai. Jos populiarios liaudies medicinoje, nes jau senų laikų žmonės pastebėjo teigiamą daržovių poveikį sveikatai.

Norint užsiauginti daržovių, darbus reikia pradėti jau ankstyvą pavasarį. Mokiniai kartu su mokytojais daigina augalų sėklas, sudygusias pikuoja, augina. Iš žemės išėjus įšalui, pradeda įprastus žemės darbus: paruošia dirvą, sodina bei sėja pačius įvairiausius augalus. Norint sulaukti gero derliaus, daržoves reikia visą vasarą prižiūrėti – ravėti, laistyti, purenti žemę. Atėjus rudeniiui nuima derlių, paruošia žemę žiemos miegui.

Daržovės

Sodas – tai vaismedžiais ir uogakrūmiais apsodintas plotas. Nuo daržovių vaisiai skiriasi tuo, kad jie dažniausiai auga ant sumedėjusių augalų (medžių, krūmų, krūmokšnių) ir paprastai būna saldūs.

Ant medžių sode auga obuoliai, kriaušės, slyvos, vyšnios... Ant krūmų – serbentai, agrastai, avietės, šilauogės...

Šiltesnio klimato šalyse soduose auginami apelsinai, mandarinai, bananai, kiviai, arbūzai, melionai, persikai, abrikosai, citrinos...

Vaisiai

Užduotys:

1. Apsilankykite šalia mokyklos esančiame darže ir sode. Su mokytojo pagalba pabandykite atpažinti kokie vaisiai ir daržovės ten auga.
2. Stebėkite ir klausykite, kiek darže ir sode gausu gyvybės. Apžiūrėkite augalus ar jų nepuola amarai. O gal pamatysite boružę, kuri naikina kenkėjus. O komposto dėžėje turėtumėte pamatyti slieką. Jie dirvožemyje rasia urvelius. Jais prie augalų šaknų patenka oras. Be to, sliekai minta pūvančiomis augalų dalimis. Toks maistas, perėjęs pro slieką žarnyną, tampa puikia trąša augalams. Paklauskite paukščių čiulbėjimo.
3. Sode paieškokite kurmiarausio. Kurmiarausiai liudija, kad čia gyvena kurmiai. Šie tuneliai – tai spąstai sliekams. Kurmis juos labai mėgsta. Žinok, kad visą šią žemę kurmis į paviršių išstūmė per dvi minutes.
4. Mokytojo padedami, iš pasirinktų daržovių ar vaisių pagaminkite patiekalą. Jį ragaudami pasikalbėkite, kodėl sveika valgyti vaisius ir daržoves.

Priemonės: spalvoti pieštukai, rašiklis, įrankiai, reikalingi pasirinkto patiekalo gamybai.

Parengta Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės aplinkosauginio švietimo 2021 metų programos įgyvendinimo lėšomis